

บทสวด
พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์
พร้อมคำแปล

*****

รวบรวมโดย
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

บทที่ ๑ : สัจฉินิ*

กุสลา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นกุศล
อกุสลา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นอกุศล
อพยากตา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นพยากฤต
กตเม ฐมา กุสลา	สภาวะธรรมที่เป็นกุศล เป็นฉน
กามาวจร กุสล จิตต์	จิตที่เป็นกามาวจรซึ่งเป็นกุศล
โสมนสสสทคต์	สทคตด้วยโสมนัส
ญาณสมปยุตต์	สัมปยุตด้วยญาณ
รูปารมมณ วา	มีรูปเป็นอารมณ
สททารมมณ วา	มีเสียงเป็นอารมณ
คนธารมมณ วา	มีกลิ่นป็นอารมณ
รสธารมมณ วา	มีรสเป็นอารมณ
โผฏฐัพพารมมณ วา	มีโผฏฐัพพะเป็นอารมณ
ธมมารมมณ วา	มีธรรมเป็นอารมณ
ย ย วา ปนารพท	หรือปรารภอารมณใด ๆ
ยสมิ สมเย อุปปนนิโหติ	เกิดขึ้นในสมัยใด
ตสมิ สมเย	ในสมัยนั้น
ผลโส โหติ	ผัสสะก็เกิดขึ้น
อวิกเขโปโหติ	ความฟุ้งซ่านก็เกิดขึ้น
เย วา ปน อญญะปิ	หรือสภาวะธรรมเหล่าใดแม่อื่น
อรุปีโน ฐมา	ที่ไม่เป็นรูป
อตติ ปฏิจจสมุปปนนา	ซึ่งอิงอาศัยกันเกิดขึ้น
ตสมิ สมเย	ในสมัยนั้น
อิเม ฐมา กุสลา	สภาวะธรรมเหล่านี้ ชื่อว่าเป็นกุศล

* พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาราชวิทยาลัย เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๑ หน้า ๒๗.

บทที่ ๒ : วิภังค์*

ปณจกขนธา	ชั้น ๕ คือ
รูปกขนโร	รูปชั้น
เวทนากขนโร	เวทนาชั้น
สณฺญากขนโร	สัณฺญาชั้น
สงฺขารกขนโร	สังขารชั้น
วิญญานกขนโร	วิญญานชั้น
ตตถ กตโม รูปกขนโร	บรรดาชั้น ๕ นั้น รูปชั้น เป็นไฉน
ยงฺกิลฺลิจิ รูป	รูปอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ
อดีตानาคตปจฺจุปนฺนํ	รูปที่เป็นอดีต รูปที่เป็นอนาคต รูปที่เป็น ปัจจุบัน
อชฺมตฺตํ วา	รูปที่เป็นภายในตน
พหิทฺธา วา	รูปที่เป็นภายนอกตน
โอฬาริกํ วา	รูปหยาบ
สุขุมํ วา	รูปละเอียด
หีนํ วา	รูปชั้นต่ำ
ปณีตํ วา	รูปชั้นประณีต
ยํ ทูเร สนฺติเก วา	รูปไกลหรือรูปใกล้
ตเทกขณํ อภิสสณฺหิตฺวา อภิสงฺกิปิตฺวา	ประมวलय่อเข้าเป็นกองเดียวกัน
อโย วุจฺจติ รูปกขนโร	นี้เรียกว่า รูปชั้น

* พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๕ ข้อ ๑-๒ หน้า ๑.

บทที่ ๓ : ธาตุกถา*

๑. สงคโห อสงคโห	สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าได้ สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าไม่ได้
๒. สงคหิตน อสงคหิต	สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าไม่ได้ กับ สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าได้
๓. อสงคหิตน สงคหิต	สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าได้ กับ สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าไม่ได้
๔. สงคหิตน สงคหิต	สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าได้ กับ สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าได้
๕. อสงคหิตน อสงคหิต	สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าไม่ได้ กับ สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าไม่ได้
๖. สมปโยโค วิปโยโค	สภาวะธรรมที่ประกอบเข้าได้ สภาวะธรรมที่ประกอบเข้าไม่ได้
๗. สมปยุตเตน วิปยุตต์	สภาวะธรรมที่ประกอบเข้าไม่ได้ กับ สภาวะธรรมที่ประกอบเข้าได้
๘. วิปยุตเตน สมปยุตต์ อสงคหิต	สภาวะธรรมที่ประกอบเข้าได้ กับ สภาวะธรรมที่ประกอบเข้าไม่ได้ และสภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าไม่ได้

---

* พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๖ ข้อ ๑ หน้า ๑-๒.

บทที่ ๔ : บุคคลบัญญัติ*

ฉ. ปณฺณตฺติโย	บัญญัติ ๖ ประการ คือ
๑. ขนฺธปณฺณตฺติ	ชั้นธบัญญัติ
๒. อายตฺนปณฺณตฺติ	อายตฺนบัญญัติ
๓. ธาตฺตปณฺณตฺติ	ธาตฺตบัญญัติ
๔. สจฺจปณฺณตฺติ	สัจจบัญญัติ
๕. อินฺทริยปณฺณตฺติ	อินฺทริยบัญญัติ
๖. บุคฺคปณฺณตฺติ	บุคฺคบัญญัติ
กิตฺตาวตฺตา บุคฺคลาณํ บุคฺคปณฺณตฺติ	การบัญญัติเหล่าบุคฺคว่าเป็นบุคฺค มีเท่าไร
สมยวิมฺตฺโต	บุคฺคผู้เป็นสมยวิมฺตตะ
อสมยวิมฺตฺโต	บุคฺคผู้เป็นอสมยวิมฺตตะ
กฺุปฺปธมฺโม	บุคฺคผู้เป็นกฺุปฺปธมฺม
อกฺุปฺปธมฺโม	บุคฺคผู้เป็นอกฺุปฺปธมฺม
ปฺริหานธมฺโม	บุคฺคผู้เป็นปฺริหานธมฺม
อปฺริหานธมฺโม	บุคฺคผู้เป็นอปฺริหานธมฺม
เจตนาภพฺโพ	บุคฺคผู้เป็นเจตนาภพฺพะ
อนฺรูกฺขนาภพฺโพ	บุคฺคผู้เป็นอนฺรูกฺขนาภพฺพะ
ปฺฤชฺชโน	บุคฺคผู้เป็นปฺฤชฺชน
โคตฺตรกฺุ	บุคฺคผู้เป็นโคตฺตรกฺุ
ภยฺยูปฺรโต	บุคฺคผู้เป็นภยฺยูปฺรตะ
อกฺุยฺยูปฺรโต	บุคฺคผู้เป็นอกฺุยฺยูปฺรตะ
ภพฺพาคมฺโน	บุคฺคผู้เป็นภพฺพาคมฺนะ
อกฺุภพฺพาคมฺโน	บุคฺคผู้เป็นอกฺุภพฺพาคมฺนะ
นียฺโต	บุคฺคผู้เป็นนียฺตะ
อนียฺโต	บุคฺคผู้เป็นอนียฺตะ
ปฺฏิปฺนฺนโก	บุคฺคผู้เป็นปฺฏิปฺนฺนกะ
ผลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺล	บุคฺคผู้เป็นผลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺล
อรฺรหา	บุคฺคผู้เป็นอรฺรหฺนฺต
อรฺรหฺตฺตาย ปฺฏิปฺนฺโน	บุคฺคผู้ปฺฏิบฺติ เพื่อให้แจ้จ้งอรฺรหฺตฺตผล

* พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๖ ข้อ ๑,๗ หน้า ๑๓๕,๑๓๗-๑๓๘

บทที่ ๕ : กถาวิตถุ*

สกวาทิ	ถามว่า	
	ปุคฺคโล อุลลพฺภติ	ท่านหยั่งรู้บุคคลได้
	สจฺฉิกตฺถปรมตฺเถนาติ	โดยสัจฉิกตถปรมัตถ์ใช่ไหม
ปรวาทิ	ตอบว่า	
	อามนฺตา	ใช่
สกวาทิ	ถามว่า	
	โย สจฺฉิกตฺถ ปรมตฺถโ	สภาวะธรรมใด เป็นสัจฉิกตถะ เป็นปรมัตถะ
	ตโต โส ปุคฺคโล อุลลพฺภติ	ท่านหยั่งรู้บุคคลนั้นได้ โดย
	สจฺฉิกตฺถปรมตฺเถนาติ	สัจฉิกตถปรมัตถ์นั้น ใช่ไหม
ปรวาทิ	ตอบว่า	
	น เหวํ วตฺตพฺเพ	ไม่ควรกล่าวอย่างนั้น
สกวาทิ	ถามว่า	
	อาชานาหิ นิคฺคหํ	ท่านจงรับนิคคหะ ดังต่อไปนี้
	หญฺจิ ปุคฺคโล อุลลพฺภติ	หากท่านหยั่งรู้บุคคลได้ โดย
	สจฺฉิกตฺถปรมตฺเถน	สัจฉิกตถปรมัตถ์
	เตน วตฺเร วตฺตพฺเพ	ท่านจึงควรยอมรับว่า
	โย สจฺฉิกตฺถ ปรมตฺถโ	สภาวะธรรมใด เป็นสัจฉิกตถะ เป็นปรมัตถะ
	ตโต โส ปุคฺคโล อุลลพฺภติ	ข้าพเจ้าหยั่งรู้บุคคลนั้นได้
	สจฺฉิกตฺถปรมตฺเถนาติ	โดยสัจฉิกตถปรมัตถ์ นั้น
	มิจฺฉา	คำนั้นของท่านผิด

* พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๗ ข้อ ๑ หน้า ๑-๒

บทที่ ๖ : ยมก*

๑. เย เกจิ กุสลา ธมมา สพเพ เต กุสลมุลา เย วา ปน กุสลมุลา สพเพ เต ธมมา กุสลา	สภาวะธรรมเหล่าใดเหล่าหนึ่งที่เป็นกุศล สภาวะธรรมเหล่านั้นทั้งหมด เป็นกุศลมูลใช้ใหม่ สภาวะธรรมเหล่าใด เป็นกุศลมูล สภาวะธรรมเหล่านั้นทั้งหมด เป็นกุศลใช้ใหม่
๒. เย เกจิ กุสลา ธมมา สพเพ เต กุสลมุเลน เอกมุลา เย วา ปน กุสลมุเลน เอกมุลา สพเพ เต ธมมา กุสลา	สภาวะธรรมเหล่าใดเหล่าหนึ่งที่เป็นกุศล สภาวะธรรมเหล่านั้นทั้งหมด มีมูลอย่างเดียวกัน กับกุศลมูลใช้ใหม่ สภาวะธรรมเหล่าใด มีมูลอย่างเดียวกันกับกุศลมูล สภาวะธรรมเหล่านั้นทั้งหมด เป็นกุศลใช้ใหม่

---

* พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๘ ข้อ ๑-๒ หน้า ๑

บทที่ ๗ : มหาปัญญา*

๑. เหตุปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นเหตุ
๒. อารมมณปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นอารมณ์
๓. อธิปตปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นอธิบดี
๔. อนนตรปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความติดต่อกันไม่มีระหว่างกัน
๕. สมนตรปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความติดต่อกันไม่มีระหว่างกันด้วยดี
๖. สหชาติปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเกิดพร้อมกัน
๗. อดญมณญปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นปัจจัยแก่กันและกัน
๘. นิสสยปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นที่อาศัย
๙. อุปนิสสยปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นที่อาศัยที่มีกำลัง
๑๐. ปุเรชาติปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเกิดก่อน
๑๑. ปัจจุชาติปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเกิดทีหลัง
๑๒. อาเสวนปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเสพบ่อยๆ
๑๓. กम्मปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นกรรม
๑๔. วิปากปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นวิปาก
๑๕. อาหารปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นอาหาร
๑๖. อินทริยปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นอินทริย์
๑๗. ฌานปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นฌาน
๑๘. มคคปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นมรรค
๑๙. สมปยุตตปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นการประกอบ
๒๐. วิปยุตตปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นการไม่ประกอบ
๒๑. อตถิปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นภาวะที่ยังมีอยู่
๒๒. นตถิปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นภาวะที่ไม่มีอยู่
๒๓. วิคตปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความปราศจากไป
๒๔. อวิคตปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความไม่ปราศจากไป

● พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๔๐ ข้อ ๑ หน้า ๑-๒

บทสวด
พระอภิธรรม ทำนองหลวง
พร้อมคำแปล

รวบรวมโดย
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

บทสวด
บทที่ ๑ อาสวโคจฉกะ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๑๔-๑๙ หน้า ๗-๘)

๑. อาสวา ฐมมา โน อาสวา ฐมมา	สภาวะธรรมที่เป็นอาสวะ สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอาสวะ
๒. สาสวา ฐมมา อนาสวา ฐมมา	สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของอาสวะ สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอารมณ์ของอาสวะ
๓. อาสวสมปยุตตา ฐมมา อาสววิปยุตตา ฐมมา	สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยอาสวะ สภาวะธรรมที่วิปยุตจากอาสวะ
๔. อาสวา เจว ฐมมา สาสวา จ สาสวา เจว ฐมมา โน จ อาสวา	สภาวะธรรมที่เป็นอาสวะและเป็นอารมณ์ของอาสวะ สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของอาสวะแต่ไม่เป็นอาสวะ
๕. อาสวา เจว ฐมมา อาสวสมปยุตตา จ อาสวสมปยุตตา เจว ฐมมา โน จ อาสวา	สภาวะธรรมที่เป็นอาสวะและสัมปยุตด้วย อาสวะ สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยอาสวะแต่ไม่เป็น อาสวะ
๖. อาสววิปยุตตา โข ปน ฐมมา สาสวาปิ (อาสววิปยุตตา โข ปน ฐมมา) อนาสวาปิ	สภาวะธรรมที่วิปยุตจากอาสวะแต่เป็น อารมณ์ของอาสวะ (สภาวะธรรมที่วิปยุตจากอาสวะ) และไม่ เป็นอารมณ์ของอาสวะ

อาสวโคจฉกะ

อาสวโคจฉกะ จบ

บทที่ ๒ สัญญชนโคจฉกะ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬา ฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๒๐-๒๕ หน้า ๘-๙)

๑. สญญชนา ฐมมา สภาวธรรมที่เป็นสังโยชน
โน สญญชนา ฐมมา สภาวธรรมที่ไม่เป็นสังโยชน
๒. สญญชनिया ฐมมา สภาวธรรมที่เป็นอารมณ์ของสังโยชน
อสญญชनिया ฐมมา สภาวธรรมที่ไม่เป็นอารมณ์ของสังโยชน
๓. สญญชนสมပ္ยุตตา ฐมมา สภาวธรรมที่สัมပ္ยุตด้วยสังโยชน
สญญชนวิပ္ยุตตา ฐมมา สภาวธรรมที่วิပ္ยุตจากสังโยชน
๔. สญญชนา เจว ฐมมา สญญชनिया จ สภาวธรรมที่เป็นสังโยชนและเป็นอารมณ์ของ
สังโยชน
สญญชनिया เจว ฐมมา โน จ สญญชนา สภาวธรรมที่เป็นอารมณ์ของสังโยชนและไม่
เป็นสังโยชน
๕. สญญชนา เจว ฐมมา สญญชนสมပ္ยุตตา จ สภาวธรรมที่เป็นสังโยชนและสัมပ္ยุตด้วย
สังโยชน
สญญชนสมပ္ยุตตา เจว ฐมมา โน จ สญญชนา สภาวธรรมที่สัมပ္ยุตด้วยสังโยชนแต่
ไม่เป็นสังโยชน
๖. สญญชนวิပ္ยุตตา โข ปน ฐมมา สญญชनियाปี สภาวธรรมที่วิပ္ยุตจากสังโยชน
แต่เป็นอารมณ์ของสังโยชน
(สญญชนวิပ္ยุตตา โข ปน ฐมมา) อสญญชनियाปี (สภาวธรรมที่วิပ္ยุตจากสังโยชน)
และไม่เป็นอารมณ์ของสังโยชน

สญญชนโคจฉกั

สญญชนโคจฉกะ จบ

บทที่ ๓ คันถโคจฉกะ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬา ฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๒๖-๓๑ หน้า ๙-๑๐)

๑. คนถา ฐมา โน คนถา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นคันถะ สภาวะธรรมที่ไม่เป็นคันถะ
๒. คนถनिया ฐมา อคนถनिया ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของคันถะ สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอารมณ์ของคันถะ
๓. คนถสมပ္ยุตฺตา ฐมา คนถวิปฺยุตฺตา ฐมา	สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยคันถะ สภาวะธรรมที่วิปยุตจากคันถะ
๔. คนถา เจว ฐมา คนถनिया จ คนถनिया เจว ฐมา โน จ คนถา	สภาวะธรรมที่เป็นคันถะและเป็นอารมณ์ของคันถะ สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของคันถะแต่ไม่เป็นคันถะ
๕. คนถา เจว ฐมา คนถสมပ္ยุตฺตา จ คนถสมပ္ยุตฺตา เจว ฐมา โน จ คนถา	สภาวะธรรมที่เป็นคันถะและสัมปยุตด้วยคันถะ สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยคันถะแต่ไม่เป็นคันถะ
๖. คนถวิปฺยุตฺตา โข ปน ฐมา คนถनियाปิ (คนถวิปฺยุตฺตา โข ปน ฐมา) อคนถनियाปิ	สภาวะธรรมที่วิปยุตจากคันถะแต่เป็น อารมณ์ ของคันถะ (สภาวะธรรมที่วิปยุตจากคันถะ) และ ไม่เป็นอารมณ์ของคันถะ

คนถโคจฉกะ

คันถโคจฉกะ จบ

บทที่ ๔ โอลโคจฉกะ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๓๒-๓๗ หน้า ๑๐-๑๑)

๑. โอลมา ฐมา โน โอลมา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นโอลมะ สภาวะธรรมที่ไม่เป็นโอลมะ
๒. โอลนินยา ฐมา อลนินยา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของโอลมะ สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอารมณ์ของโอลมะ
๓. โอลสมปยุตตา ฐมา โอลวิปยุตตา ฐมา	สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยโอลมะ สภาวะธรรมที่วิปยุตจากโอลมะ
๔. โอลมา เจว ฐมา โอลนินยา จ โอลนินยา เจว ฐมา โอล จ โอลมา	สภาวะธรรมที่เป็นโอลมะและเป็นอารมณ์ของโอลมะ สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของโอลมะแต่ไม่เป็นโอลมะ
๕. โอลมา เจว ฐมา โอลสมปยุตตา จ โอลสมปยุตตา เจว ฐมา โอล จ โอลมา	สภาวะธรรมที่เป็นโอลมะและสัมปยุตด้วย โอลมะ สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยโอลมะแต่ไม่เป็นโอลมะ
๖. โอลวิปยุตตา โอล ปน ฐมา โอลนินยาปี (โอลวิปยุตตา โอล ปน ฐมา) ออลนินยาปี	สภาวะธรรมที่วิปยุตจากโอลมะแต่เป็นอารมณ์ ของโอลมะ (สภาวะธรรมที่วิปยุตจากโอลมะ) และไม่เป็น อารมณ์ของโอลมะ

โอลโคจฉกะ

โอลโคจฉกะ จบ

บทที่ ๕ โยคโคจฉกะ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๓๘-๔๓ หน้า ๑๑)

๑. โยคา ฐมา โน โยคา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นโยคะ สภาวะธรรมที่ไม่เป็นโยคะ
๒. โยคนิยา ฐมา อโยคนิยา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของโยคะ สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอารมณ์ของโยคะ
๓. โยคสมปยุตฺตา ฐมา โยควิปยุตฺตา ฐมา	สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยโยคะ สภาวะธรรมที่วิปยุตจากโยคะ
๔. โยคา เจว ฐมา โยคนิยา จ โยคนิยา เจว ฐมา โน จ โยคา	สภาวะธรรมที่เป็นโยคะและเป็นอารมณ์ของโยคะ สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของโยคะแต่ไม่เป็นโยคะ
๕. โยคา เจว ฐมา โยคสมปยุตฺตา จ โยคสมปยุตฺตา เจว ฐมา โน จ โยคา	สภาวะธรรมที่เป็นโยคะและสัมปยุตด้วยโยคะ สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยโยคะแต่ไม่เป็นโยคะ
๖. โยควิปยุตฺตา โข ปน ฐมา โยคนิยาปิ (โยควิปยุตฺตา โข ปน ฐมา) อโยคนิยาปิ	สภาวะธรรมที่วิปยุตจากโยคะแต่เป็นอารมณ์ ของ โยคะ (สภาวะธรรมที่วิปยุตจากโยคะ) และไม่ เป็นอารมณ์ของโยคะ

โยคโคจฉกัม

โยคโคจฉกะ จป

บทที่ ๖ นีวรณโคจฉกะ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๔๔-๔๙ หน้า ๑๒)

๑. นีวรณา ฐมมา	สภาวะธรรมที่เป็นนิวรรณ์
โน นีวรณา ฐมมา	สภาวะธรรมที่ไม่เป็นนิวรรณ์
๒. นีวรณียา ฐมมา	สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของนิวรรณ์
อนีวรณียา ฐมมา	สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอารมณ์ของนิวรรณ์
๓. นีวรณสมฺปยุตฺตา ฐมมา	สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยนิวรรณ์
นีวรณวิปฺปยุตฺตา ฐมมา	สภาวะธรรมที่วิปฺปยุตจากนิวรรณ์
๔. นีวรณา เจว ฐมมา นีวรณียา จ	สภาวะธรรมที่เป็นนิวรรณ์และเป็นอารมณ์ของนิวรรณ์
นีวรณียา เจว ฐมมา โน จ นีวรณา	สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของนิวรรณ์แต่ไม่เป็นนิวรรณ์
๕. นีวรณา เจว ฐมมา นีวรณสมฺปยุตฺตา จ	สภาวะธรรมที่เป็นนิวรรณ์และสัมปยุตด้วยนิวรรณ์
นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว ฐมมา โน จ นีวรณา	สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยนิวรรณ์แต่ไม่เป็นนิวรรณ์
๖. นีวรณวิปฺปยุตฺตา โข ปน ฐมมา นีวรณียาปิ	สภาวะธรรมที่วิปฺปยุตจากนิวรรณ์แต่เป็นอารมณ์ของนิวรรณ์
(นีวรณวิปฺปยุตฺตา โข ปน ฐมมา) อนีวรณียาปิ	(สภาวะธรรมที่วิปฺปยุตจากนิวรรณ์) และไม่ เป็นอารมณ์ของนิวรรณ์

นีวรณโคจฉกั

นีวรณโคจฉกะ จบ

บทที่ ๗ สุทธิกปฏิบัติ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๓๓๙ หน้า ๑๐๒)

กตเม ธมมา กุสลา	สภาวะธรรมที่เป็นกุศล
โลกุตตรัง ฌานัง ภาเวติ	โยคาวจรบุคคลเจริญฌานที่เป็นโลกุตตระ
นียยานิกัง	ซึ่งเป็นเหตุนำออกจากวิภูฏทุกซ์
อปจยคามิ	ให้ถึงพระนิพพาน
ทิฏฐิตตานัง ปหานาย	เพื่อละทิฏฐิ
ปฐมาย ภูมिया ปตติยา	เพื่อบรรลุมิเบื้องต้น
วิวิจเจว กาเมหิ	สงัดจากกาม
ปฐมัม ฌานัง อุปสมปชช วิหริติ	บรรลุปฐมฌาน
ทุกฺขาปฏิบัติ ขิปฺปาภิญญํ	เป็นทุกขาปฏิบัติ ขิปปาภิญญา
	(ปฏิบัติลำบาก แต่รู้ได้ง่าย)
ยสฺมี สมเย	ในสมัยใด
ตสฺมี สมเย	ในสมัยนั้น
ผลโส โหติ	ผัสสะ ก็เกิดขึ้น
อวิกฺเขโป โหติ	ความฟุ้งซ่านก็เกิดขึ้น
อิเม ธมมา กุสลา	สภาวะธรรมเหล่านี้ชื่อว่า เป็นกุศล

*****

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักพระราชวัง
โทร. ๐-๒๖๒๓-๕๕๐๐ ต่อ ๓๑๐๓-๔
www.brh.thaigov.net